

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre . . .	8 korona.
Egészévre	12 "
Vidékre Negyedévre . . .	5 "
Egészévre	20 "

Felölös szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.

ROSTA.

A budapesti ifjuság nagy fáklyásme-
metet készül rendezni a győztes ellenzéki
pártok vezéreinek és a nemzeti ügy vándor
apostolának, Apponyi Albert grófnak tisz-
teletére.

Már nagyban folyik a toborzás, a lel-
kes pénzgyűjtés. Bizonyos tehát, hogy feb-
ruár 4-én lobogni fognak a fáklyák és zug
az éljen végig a pecsovics fővárosán, mely-
nek csaknem minden képviselője szabadelvű
párti.

Szép, szép ez a fáklyás tüntetés! De
kedves februári fiatalság, ne tessék elfelej-
teni, hogy a fáklyának szörnyű kormos a
füstje.

Bezzeg a márciusi ifjuság nem gyuj-
tott fáklyát személyeknek! Esett az eső,
mikor az esernyős forradalom kivivta a leg-
szentebb eszmék vértelen diadalát . . .

* * *

Vigyázzunk, a farsang mindössze 36
napig tart még, — azután hamvazó szerda
következik. A farsangi céció, a diadal má-
mora meg a pünkösdi királyság rokon fo-
galmak. Mind a háromnak kiábrándulás,
fejgöres, gyomorégés a vége.

A győzelem váratlanul érte a függet-
lenségi pártot és elszédítette az ország tüzes
vérü álmodozóit.

Hej! hiszen jó is lenne, — ugyan ki
nem óhajtana? ha varázsérintésre megszű-
nének a hatalmas, önálló, független magyar
birodalom!

Nem is kellene hozzá más, csak husz
millió magyar? Aztán a székelyek közt, az
erdélyi havasokban, a délvidék peremén, a
kárpátok közt, Hunyadban és Liptóán,
Csáktornya táján és az oláh határon, a
szerbség vidékein meg a máramarosi forrás-
ok tövében csupa szín magyar nép!

De a mit elmulasztottak hajdan nem-
zeti királyeink, a mit meggátolt tatár-török
átulás, osztrák áskálódás négyszáz eszten-
dön keresztül, — azt sajna! egy nap alatt
jóvá nem teheti se Polonyi Géza, se Len-
gyel Zoltán!

* * *

Az ég szerelmére, ne dobálózzunk oly
vakon és veszettül azzal a hazaáruló
csinnel!

A diadalmas magyarok, a kiknek még
a lábuk hüvelykujja is nemzeti színű sza-
lagba van csavargatva, a nagyokat kurjo-
gató öblöstorku hazafak mindenkit lehur-
rognak, bérenc tollának, konelesőnek, fe-
ketesárga lelkűnek neveznek, a ki más po-
litikai hit szerint, más elv meggyőződés
alapján szereti a hazát. Szóval e higvelejű
levagoeskák szemében hazaáruló, a ki —
nem árul velük egy gyékényen!

De forgassuk csak a magyar történet
lapjait! . . .

Kossuth Lajossal nem értett egyet
Széchenyi István gróf, a kinek a mellék-
neve, hogy a legnagyobb magyar! . . .

Ugyan minek neveznék a mai új ma-
gyarok Széchenyi Istvánt, a ki rajongó hon-
szerelmébe kétségbeesett, megőrült és meg-
halt, mert azt hitte, hogy Kossuth Lajos
romlásba sodorja a hazát és szerencsétlenné
teszi a nemzetet?

Nem kiáltanak-e ki mostan a legna-
gyobb magyart egyszerűen és röviden haza-
árulónak?

Uj alakulás.

— jan. 31.

A teljes bizonytalanság köde egy
pillanatra se fódheti el a hazafias éles-
látással szemlélők elől azt a feladatot,
hogy a magyar alkotmányt nem sza-
bad válságba sodorni.

A 48-as eszmék minden magyar
ember szívében élnek. A teljes önálló-
ság, a külön vám, a magyar hadsereg,
a nemzeti bank, a független külföldi
képviselő, szóval a tökéletes állami
függetlenség álma, reménye, dédelgetett
gondolata a nemzeti nagyság minden
igaz hívének.

De kérdezzük a 48-as párt higgadt,
előre látó, őszinte hazafiaitól: megvaló-
síthatónak tartják-e máról holnapra a
függetlenségi párt egész programját?

A külön vámterület felállítható-e
mondjuk február 15-ikéig? Az Ausztriá-
tól való teljes elszakadás, a personalis
unio alapján való állami berendezkedés,
a 67-iki kiegyezés törvényének eltör-
lése, a dualisztikus kormányforma ösz-
szes gyökérszállainak a nemzet testéből
való kitépése: mindez megtörténhetik e
48 óra alatt?

Még ha forradalmi térre akarna
lépni a függetlenségi párt, akkor se
vállalkozhatnék józan észszel ezeknek
a korszakos ujtásoknak megvalósítá-
sára minden előkészület, minden átme-
net nélkül.

De a függetlenségi párt nem akar
forradalmat. Tudja jól, hogy a nemzet
nagyon szegény; a nemzetnek áldásos
békére, munkás csendre, nemzeti meg-
erősödésre van szüksége.

Mindezeknél fogva a függetlenségi
párt tudja, érzi, látja, hogy eddigi me-
rev programja a kormányra lépés ese-
tén csorbitatlan nem maradhatna.

Hiszen végre is ha a nemzet egy-
hangu határozata szentesítené a 48-as
függetlenségi törekvéseket, még mindig

ott van az alkotmányosság másik egyenlő
jogu tényezője, a király.

És a ki ismeri a mi különös hely-
zetünket, azt a hsgyományos sreren-
csétlen állapotot, hogy a magyar ügyet
soha sem intézhette egy kormány
sem szabadon a külügyi és hadügyi
tanácsadók beleszólása nélkül: az tisztá-
ban lehet azzal is, hogy a király nem
fogja Kossuth Ferencet megbizni a ka-
binetalakítással.

A királyt jó részt idegen szellemű
tanácsadók befolyásolják és emberi le-
hetetlenség, hogy ezt most hirtelen meg-
változtassa az a győzelem, melyet a
függetlenségi párt a választásokon
aratott.

A hazafiakat tehát ne szédítse el a
diadal. Soha se volt még oly higgadt-
ságra szüksége a nemzetnek, mint most
van.

Vegye fontolóra mindenki, hogy a
pártok fölött áll a nemzet. A pártok
tusájának, versengésének el kell né-
mulni, mihelyt a nemzet java úgy ki-
vánja.

Hiszen a választásokon nem ellen-
ségek harcoltak egymás ellen, hanem
politikai ellenfelek.

Es ne felejtjük el, hogy a választá-
sok eredménye nem döntötte meg
a hatvanhetes alapot.

Igaz, kétségtelen, hogy a függet-
lenségi párt hihetetlen mértékben meg-
növekedett. Az is lehetséges, hogy ha
a nemzetet új választásokon egyenesen
megkérdeznék, talán a többséget is
megkapná a personalis unio alapján
álló függetlenségi törekvés.

De ma még úgy áll a dolog, hogy
a választáson a nemzet többsége a
hatvanhetes alap fentartása mellett
döntött.

Alkotmányos kötelesség tehát a
67-es alaphoz ragaszkodni; mert mind
a két törvényes fél, a nemzet többsége
és a király a kiegyezés alapján áll.

A nemzetre nézve pedig nem az a
fontos kérdés, hogy ki uralkodjék a
régii szabadelvű párt-e? vagy az új
függetlenségi párt?

A nemzetre nézve egyesegyedül
csak az lehet irányadó és döntő, hogy
a mostani körülmények közt melyik
uton boldogulhat biztosabban az ország?

Mivel azonban kétségtelen, hogy a
politikai felfordulás mai zürzavarában
egyrészt a függetlenségi párt képtelen
programját a haza üdvére megvalósí-
tani, másrészt a szabadelvű párt immár
elég erős arra, hogy hivatását továbbra
is hívően betölthesse: minden józan

hazafinak arra kell törekednie, hogy merőben *új alakulás* egyesítse a szétforgácsolt erőket és a nemzeti állam kiépítésének nagy munkájára fogjanak össze mindazok, a kik Magyarország törvényes rendjének, alkotmányos békéjének felforgatását éppen a mostani válságos időben meg nem engedik.

Legyen résen minden jó hazafi!

Az új alakulás megerősítheti a hatvanhetes alapot, de egyben módot, alkalmat adhat arra, hogy az egységes nemzeti állam kiépítéséhez újabb biztos eszközöket szerezzünk és követeljük Ausztriától a kiegyezési törvény becsületes, igazságos, egyenlő mértékű, csorbitatlan végrehajtását.

Botorság lenne, ha a nemzet ki nem aknázná a kedvező helyzetet a maga jogos igazának, nemzeti fejlődésének biztosítására.

De épp oly botorság lenne hiu jelszavakért, bármily magasrétű eszmék ködképeit porba ejteni a mindennapi kenyeret, az állami rend, a 67 óta kipróbált, esküvel megerősített, törvénynyel körülbástyázott jogfolytonosság előnyeit és biztosságát.

Az új alakulás ebben az irányban áldást hozhat Magyarországra.

Ez az igazi nemzeti lobogó, mely alá most egy táborba kell toborzaniok az új alakulás vezéreinek minden józan eszű magyart!

A helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Tisza István gróf kormányelnök lemondásán senki sem kételkedik többé, forma szerint azonban ez a lemondás a választások után történik majd meg. Időközben a képzelődés azon dolgozik, ki lesz a miniszterelnök, kik lesznek munkatársai és mit hoz a jövő? Mindenesetre bizonyos, hogy Tisza István gróf *Andrássy Gyula grótot fogja utódjául ajánlani* és mi úgy tudjuk, hogy *Andrássy gróf ezt a missziót elfogadja*, a mi különben nyilatkozataiból is kiviláglik. Érdekes egyébként, hogy a disszidensek támadólag lépnek fel és azt mondják, hogy nem az ő kiválásuk okozta a szabadelvűpárt vereségét. Időtrábló dolog volna, ennek ellenkezőjét kifejteni. Nincs is ennek ideje, mert a kibontakozáson nem lendít, már pedig ez most a főfeladat. Azt azonban ideiktatjuk, hogy a disszidensek azok, a kik azt hangoztatják, hogy a parlamentben még mindégy van olyan 67-es többség, a melylyel kormányozni lehet. A 67-es alap hívei örömmel vehetik ezt tudomásul, kérdés azonban, *ugy van-e?* A politikai világ is, de az egész magyar közvélemény érdeklődéssel tekint a dolgok fejlődése elé. Ohaja csak egy és ez az, hogy munkaképes parlamentet kapjunk.

A mi értesülésünk szerint Tisza István gróf kormányelnök kedden este Gesztről Budapestre érkezik és innen még az éjszaka Bécsbe megy, a hol a *király szerdán kihallgatáson fogadjá*. Ez lesz a döntő kihallgatás. Itt dől el, hogy a király kire bizza a helyzet megoldását. A mig ez nem történt meg, addig hiábavaló minden találgatás.

Vitam et sangvinem. . .

Irta: *Veisz Gáspár.*

A választások még zavartabbá tették a politikai helyzetet, mint valaha volt.

Olyan zürzavar előtt állunk, hogy ember legyen, a ki már most a jövő alakulását megjósolni tudja.

Ugy van most az ország, mint a nagybeteg, aki egyik válságból a másikba esik, mellette pedig a leghiresebb orvostanárok fejesóválva állanak, senki sem mer a betegség lefolyásáról biztosat mondani.

Első sorban is meg kell állapítani, hogy az a nagy hangon hirdetett tétel, hogy a Tisza-kormány bukásával együtt a szabadelvű párt és annak uralma is örökre megsemmisült: nem egyéb mint a diadalm-mor és a győzelmi ittasultság könnyen megbocsátható, végtelen elbizakodottsága.

Hát a leányzó nem halt meg; de nem is alszik: a szabadelvű párt, a vezetőségben megerősödve még elég erős arra, hogy mindig kiváló államférfiak vezénylete alatt, az ügyek intőzésében magának döntő szerepet biztosítson.

Elvégre egy dus gyökéretű fát egy csapással ki nem lehet vágni és a szabadelvű párt hagyományait egy vihar még ki nem esavarhatja a nemzeti talajból.

Megingott az 1867-es alap, de szilárdan áll a kiegyezési eszme és a kettős birodalom nagyhatalmi állásának csak jelentőségét magában foglaló dualismus.

Ezzel szemben a Kossuth Ferenc által bejelentett personal nivó, kivetkőzteti a nemzetet minden védő és öltözék nélkül azt benyomást teszi ránk mint aki most uszó nadrágban sétát kockáztatna a korzón.

De maga a szövetséget ellentábor is akkor amidőn a tagadás, kényelmes helyzetből a felelősséggel járó terhes munkásság terére kell lépnie, azon össze nem illő elemek alkatrészeire szétbomlik és vége az egységes munkának.

Egészen más Tisza Istvánt megbuktatni és egészen más az országot kormányozni.

Egészen más kétszázegynéhány kortes beszédet mondván a könnyen hevülőket tűzbe hozni és egészen más egy kipróbált törvény, biztos alapját a nemzet lábai alól hirtelen kihuzni!

Sokkal könnyebb muzsikálni, akár csak kontrázni is, mint zeneművet írni.

Egy dolog bizonyos, a politikai zavarok és a helyzet bizonytalansága, jó öreg királyunkat mélyen megsomorították és majd oda jutottunk, hogy Szent István koronája, apostoli királyunk felkent homlokára teher gyanánt nehezedik!

Egy őszinte kérésünk van!

Ne legyünk hipperloyálisak, de a lovasias magyar nemzetnek ezt a jó, szeretettel és ragaszkodással körülvelt uralkodót nem szabad egy percig sem megsomorítania.

Az a nép melynek ajkairól elhangzott annak idején a vitam et sangvinem . . . azzal is számol hogy vannak kötelességei a trón iránt és zavarokat nem csinál.

A gondviselés erős megpróbáltatásokkal sújtotta ősz uralkodónkat, elveszítette egyetlen fiát és a gyilkos kéz elragadta oldal mellől Magyarország Nagyasszonyát és most dicső uralkodásának alkonyán ne legyen neki öröme népeinek gyöngédségében?

Ez méltó az esetekhez a ruthénekhez és a bécsi fenegyerekekhez, de mi magya-

rok loyálisok vagyunk és lovasias nemzet jelzőjét elveszíteni akarjuk!

A nemzet kimondta, hogy Tisza István ne legyen miniszterelnök; de azt nem mondta ki hogy I. Ferenc József ne legyen a király és ezért is fog élni, izmosodni és kormányozni a szabadelvű párt mert vitam et sangvinem . . .

A nagy válság.

— január 31.

Mióta a nemzet kibékült királyával, Deák Ferenc alkotását, az 1867-iki kiegyezést törvénybeiktatták és ő felségét magyar királylyá megkoronázták: Magyarországon nem volt ilyen nagy politikai válság, mint a mostani.

A fordulat oly váratlan volt, hogy mindenkit meglepett és készületlenül talált.

Készületlenül találta a győzelem első sorban magát a függetlenségi pártot, melynek vezérei, Apponyi Albert gróf és Kossuth Ferenc az utolsó napokban tettek ugyan célzást arra, hogy a függetlenségi párt gondolkozik a *kormányképesség* előfeltételeiről, de azt, hogy az most rögtön bekövetkezik, ők maguk sem álmodták.

A függetlenségi párt ennél fogva nem tudja mit csináljon az új helyzetben. Diadala mámorából felocsudva kénytelen érezni, hogy *oly hatalom birtokába jutott, amellyel nem tud élni.*

Óriási megdöbbenést keltett továbbá a szabadelvűpárt bukása Bécsben. A bécsi politikai körök fejüket vesztették és tanácstalanul állanak. Az udvar valósággal hihetetlennek tartja a dolgot. Harmine év óta hozzászólt az udvar ahhoz, hogy a szabadelvűpárt erős, rendületlen, megbízható és a kiegyezés fentartására feltétlenül képes.

Az utolsó pillanatig az udvar szívéssan ragaszkodott ahhoz a meggyőződéséhez és a mikor a rideg valóságot megtudta, az udvaron szinte feltűnő elcsüggedés vett erőt. A csapás váratlansága és nagysága a szó szoros értelmében megrendítette a királyt és bijzalmas tanácsadóit.

Természetes ennél fogva, hogy a bécsi udvar tanácstalanul áll és senki se tudja, mit kell cselekedni, mi fog történni?

Hasonló bizonytalanság van idehaza a magyar politikai körökben is.

Szinte elszomorítja az embert a kapkodás, a teljes zürzavar felülkerekedése.

Andrássy Gyula gróf és Széll Kálmán előtt épp oly bizonytalan, meg nem fejthető a legközelebbi alakulások rejtelme, mint az ellenzék három főcsoportjának vezérei előtt.

Annyi bizonyos, hogy többsége most egy pártnak sincsen.

De többsége van még mindig a 67-es alapnak. A szabadelvűpárt, a disszidensek csoportja, a néppárt, a Bánffy-párt és a pártonkívüliek nagyrésze hatvanhetes alapon áll.

Ha a 413 képviselő közül kiszakítjuk a 8 nemzetiségit, marad 405. Ezek közt 163 függetlenségi van, a kiegyezés híveinek száma tehát még mindig 242, vagyis jelentékeny többlét.

Világos tehát a helyzet: a 67-es kiegyezés híveinek szövetségre kell lépniök a 67-es alap megmentésére. A disszidensekről fel sem tehető, hogy a 67-es alap ellen törjenek. A néppárt keletkezésétől kezdve mindig erősen 67-es volt. Marad még a

Bánffy-párt 11 képviselővel. Ezek a külön vámterületet és az önálló magyar hadsereget követelik ugyan, tehát elvi rokonságuk közelebb viszi őket a függetlenségi párthoz, mint a szabadelvű párthoz, de elveik megvalósítására világosan és határozottan a 67-es alapot választották. Kérdés már most, hogy mire határozzák el magukat Bánffyék?

De mégha Bánffy tizenegyed magával a függetlenségi párthoz osatlakoznék is és a 48-asok a pótválasztáson újabb mandátumokat kapnának is, legkedvezőbb esetben 180 függetlenségi — 12 Bánffy-párti, együtt 192-en lennének, míg a 67-es pártiak száma 213 lenne.

Ime tehát ez a kibontakozás útja: a szabadelvűpártba vissza kell térniök a disszidenseknek, akkor 190-en lesznek és ha szövetkeznek a 67-es néppárttal, övék a többség, mely kezébe veheti az ország ügyeinek intézését és megmentheti Magyarország alkotmányát és törvényes békéjét a nagyobb rázkódástól.

Mindenesetre olyan idöket élünk, a midőn a hazafias államférfiak a rájuk váró felelősség tudatában kell, hogy az ügyek élére álljanak és bátran, higgadtan, bölcsen teljesítsék kötelességüket.

*

A nagy politikai válság részleteiről, fordulatairól, egyes államférfiak nyilatkozatairól és az országos hangulatról a következőkben vagyunk híradással.

Wlassics a szabadelvűségről.

Wlassics Gyula dr. volt közoktatásügyi miniszter egy bécsi lap hasábjain azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy a kormánypártnak a választások során szendvedet veszélyeztet-e a szabadelvű politikai irányzatot.

Wlassics szerint ezt nem hiheti senki. Mint kormányelnök csak liberális államférfi jöhet tekintetbe, mert a képviselőház tagjai közül legalább négyszázan szabadelvű érzelűek. Reakcionárius kormányzat veszedelmétől tehát nem kell tartani. Eppen oly valótlan az az állítás, hogy az 1867-es kiegyezés nagy és imminens veszedelemben forog. A kiegyezés a Tisza-kormány politikája következtében bizonyára veszedelemben jutott, mert a szabad polgárokat felbőszítette a parlament erőszakos lenyűgözésének kísérlete. Szigorúan törvényes alapon azonban fenttartható a kiegyezés, és ha neki nem tulajdonítunk egyéb jelentőséget, mint a mennyit megalkotói, Deák Ferenc és Andrássy Gyula gróf adtak neki, akkor az új képviselőházban is elég többsége lesz. Sőt azt is lehet remélni, hogy a függetlenségi párt nem fog oly hevesen küzdeni a kiegyezés ellen, mint a Tisza-kormány idejében.

Van-e többsége a kiegyezésnek?

Ezt a roppant fontosságú kérdést veti fel és taglalja kitűnő munkatársunk, Matlekovits Sándor, a N. Fr. Presse tegnapi számában.

Előrebocsátja, hogy a hongulat országoszerre erősen a vámelkülönítés felé hajlik s hogy a magyar politikusok egyik kedvenc jelszava lett az önálló vámterület, mely egyre több hivatást hódít. Már most mi történhetik és minek kell történnie a legközelebbi országgyűlésen a kiegyezéssel? — kérdi Matlekovits.

Szerinte a kilátások ezek: A szélsőbal, mely megerősödött az Apponyi vezetése alatt álló néhai nemzeti párttal, határozottan az Auszriától való elszakadást akarja. Ennek a pártnak megnövekedése súlyos nehézségeket okozhat, annál is inkább, mert az új párt, melynek vezére Bánffy, támogatja és

lelkesezéssel mozdítja elő az elválási törekvést.

Ellenben a szabadelvűpárt, a néppárt és a disszidensek elvben mellette vannak egy jó kiegyezésnek és tehát a Széll—Körber-féle megállapodások keresztülvitelét óhajtják. Tisza, Hieronymi és Tallián programbeszédekben foglalkoztak a vámterület kérdésével, kifejtették a vámközösség előnyeit és óva intettek az elhamarkodástól az elválás tekintetében. Magatartásuk a kormánypárt tagjaira domináló hatással volt. E párt tagjai is nagy számban, habár nem nyíltan, de hívei a külön magyar vámterületnek s ezek számára — Matlekovits szerint — Sándor Pál jó formulát talált, a mikor azt hangoztatta, hogy ezuttal még kössük meg a vámszövetséget Auszriával, de tegyük meg az előkészületeket, hogy a szövetség lejáratával az elválás súlyosabb anyagi veszély nélkül mehessen végbe. Ez ügyes fordulat következtében a kormánypárt tagjai a kiegyezés számára tömör tábornak tekinthetők. Természetes, hogy a horvát képviselők is hívei a közös vámterületnek és támogatják a kormánypártot. A néppárt is híve a kiegyezésnek s csak a leendő miniszterelnök személyiségének kérdése lehet az, a mi e pártnál a kiegyezés tárgyi momentumait háttérbe szorítja. A disszidensek természetesen multjuknál és társadalmi állásuknál, valamint anyagi érdekeiknél fogva is a vámközösség hívei.

A pártok mérlegéből tehát határozott többség kerülne ki a gazdasági kiegyezés kedvező megoldására. Matlekovits lehetségesnek tartja ugyan, hogy a kabinet újalakításánál a kormánypárt erősen szétmorzsolódik s lehet, hogy egy része a pártönkivüliség várakozó állásába fogja magát elszáncolni, de a kiegyezés dolgában, azt hiszi, a többség biztosítva van.

Mint ezekből látható, kitűnő munkatársunk némi optimizmussal nézi a jövőt. Fájdalom, mi nem vagyunk képesek optimizmusát osztani. Matlekovits ugyanis kifejti a számításból, hogy a függetlenségi és az újpárt éppen a kiegyezés dolgában fenyegetett a konyörtelen obstrukcióval s ennek a komoly fenyegetésnek igen jelentékeny része volt Tisza Istvánnak a házszabálymódosításra irányuló törekvéseiben. Már most a dolog úgy áll, hogy a függetlenségi és új pártot köti féktelen agitáció, s fenyegetése, hogy a kiegyezést 1907-en túl megújítani nem engedi. Csakis a két párt kegyelméből, illetve álláspontjának felfüggesztése esetén lehetne remény, hogy a Matlekovits által kilátásba helyezett többség a kiegyezést tető alá hozhatja. Ismervén a függetlenségi párt merev álláspontját e kérdésben, de számbavéve azt is, hogy egész erkölcsi reputációját teszi kockára, ha e részben paktál, fájdalom, nem látjuk sehoh sem a garanciát arra, hogy a kiegyezéssel szemben a diadalmas ellenzék kiengedje kezéből az obstrukció fegyverét s magára vállalja az ódiomot, hogy a külön vámterület igéretével az országot és választóit becsapta.

Kívánjuk, hogy Matlekovits számításai váljanak be, de alapos az aggodalmunk, hogy az események a mi pesszimizmusunkat fogják igazolni.

Az udvar hangulata.

Egy ellenzéki bécsi levélben olvassuk a következőket:

Mint egy előre nem látott bomba szétrobbanása, úgy hatott az ellenzék hihetetlen győzelme a hadügyi és külügyi minisztériumban. Mikor pedig a magyar miniszterelnökség telefonon jelentette a szabadelvű párt teljes bukását, az udvarnál oly rémületet keltett ez a hír, hogy azonnal Beckért és Foluchovskiót küldtek.

Az udvarnál az izgatottság ma még nagyobb, most az újabb értesülések után már attól tartanak, hogy Kossuth és pártja jut hatalomra. Oly óriási a rémület az udvarnál, hogy Magyarországgal ma már nem úgy foglalkoznak, mint egy áldozatra kész és feláldozni való néptörzsszel, hanem mint

figyelemre méltó tényezővel, melynek érdekeit ki kell elégíteni.

Beck és Welsersheimb az ellenzék győzelmében a forradalmi láng fellobbanását látják és ily irányban hatnak a felségre, viszont Goluchowszkinak az a nézete, hogy a felségnek meg kellene hallgatnia a kiválóbb magyar politikusokat és ily módon tájékozódást szereznie a helyzetről és a kibontakozás módjairól.

Mindenesetre leirhatatlan a zavar az udvarnál és ha a magyarok az alkalmat és bámulatot diadalukat következetesen és kitartással felhasználják, egy céltudatos és igazán hazafias államférfi vezetése mellett, ha az illető elegendő erős is arra, hogy a kamarillának ellenálljon és ha a magyarok az országgyűlésen tényleg dolgozni akarnak, félretéve az egymás között rég időktől megszokott gyűlölködést és viszálykodást, minden nemzeti kívánalmaikat elérhetik.

A lemondás benyújtása.

Hogy a kabinet már pénteken elhatározta lemondását, az kétségtelen: ugyancsak kétségtelen, hogy erről gróf Khuen Héderváry szóbeli hírt vitt Bécsbe a királynak, de a formális lemondó levelet gróf Tisza István személyesen viszi el Bécsbe. Az eddigi rendelkezések szerint gróf Tisza István kedden ismét Budapesten lesz és még kedden este Bécsbe utazik és szerdán jelentkezik kihallgatásra a királynál. A kabinet lemondását és újlagos ideiglenes megbízását a hivatalos lap még a Ház összeülte előtt fogja közölni és a király szintén még a Ház megnyitása előtt Budapestre jön és itt fogja a válságot elintézni.

Kik mennek a király elé?

A kabinetiroda már foglalkozik a meghívandó politikusok névsorának összeállításával. Bécsi tudósítónk jelentése szerint eddig a következő meghívásokban állapodtak meg:

Tisza István gróf,
Hieronymi Károly,
Lukács László,
Széll Kálmán,
Andrássy Gyula gróf,
Darányi Ignác,
Zichy Aladár gróf,
Zichy János gróf,
Bánffy Dezső báró,
Csáky Albin gróf és
Wekerle Sándor.

Arról, hogy Kossuth Ferencet és gróf Apponyi Albertet is meghívják, egyelőre nincsen szó: ezekre valószínűleg csak a többi kihallgatottak véleménye alapján fog a sor kerülni.

Az első szociálisták a Házban.

Az új Házban valószínűleg két szociálista-képviselő is lesz; az egyik Mezőfi Vilmos, a szegvári jelölt, a másik Achim F. András, a békéscsabai jelölt. Mindkettő pótválasztás útján fog bejutni. Mezőfi Novák kormánypártival áll szemben és a kibukott függetlenségi jelölt híveinek támogatására számíthat. Valószínűleg nem is lesz Szegvárt újabb választási harc, mert Novák volt kormánypárti képviselő és mostani jelölt kijelentette, hogy ő egyszerűen visszalép a pótválasztás előtt. Achim ellenjelöltje Zsilinszky Államtikár. Achim erősebben áll mint ellenfele és az ő győzelme valószínű még akkor is, ha a függetlenségi képviselő nem is találna támogatót.

Tisza a királynál.

Illetékes helyről vett értesítés alapján jelentjük, hogy Tisza István gróf miniszterelnök szerdán délelőtt kihallgatásra megjelenik a királynál és beadja a kabinet lemondását. Kifejti a helyzetre vonatkozó véie

ményét, és esetleg megteszi utódjára vonatkozó előterjesztését.

A király, miután elfogadta a lemondást előkelő politikusokat hív meg, hogy fejtsék ki véleményüket a bonyodalomban. Hivatalos forrásból hírül adhatjuk, hogy a meghívottak közt lesznek: *Andrássy Gyula, Wekerle Sándor, Széll Kálmán, Darányi Ignác, Bánffy Dezső, Apponyi Albert és Kossuth Ferenc.*

Bánffy Dezső a helyzetről.

Bánffy Dezső báró tegnap Pápán képviselői mandátuma átvételekor a párt lakomáján nyilatkozott a helyzetről és kifejtette, hogy a **parlamentí alakulásnak hat vanhetes alapon** kell történnie és pedig a **negyvennyolcas párt elveinek** figyelembe vételével. Az új alakulás programja átmeneti program lehet csupán az összes párt programok egybevetésével, melyben benne legyen az **önálló gazdasági berendezkedés, a választási reform** a szavazati jog kiterjesztésével és a **hadserégben a nemzeti szempontok** érvényesítése. Ez a jövő programja, mely nélkül lehetetlen a kibontakozás.

Megválasztott képviselők száma.

Szabadelvűpárti	153.
Függetlenségi	164.
Disszidens	25.
Néppárti	24.
Ujpartí	11.
Párton kívüli	6.
Demokrata	1.
Nemzetiségi	8.

Eddig összesen: **392.**

Pótválasztás lesz 13.

Uj választás lesz 1.

Január 31-én választ 6.

Február 2-án választ 1.

Összes kerületek: **413.**

Tehát még 21 választás lesz. Eből 2 kerület feltétlenül függetlenségi, 4 kerület feltétlenül szabadelvűpárti, 5 kerületben szabadelvű párti és függetlenségi, 2 kerületben szabadelvűpárti és szocialista, 3 kerületben szabadelvű párti és nemzetiségi, 1 kerületben szabadelvűpárti és disszidens, 1 kerületben függetlenségi és Bánffypárti, 1 kerületben szabadelvűpárti és demokrata, 1 kerületben pedig disszidens és néppárti közt lesz választás.

NAPI HIREK.

— **A tegnapi választások.** Tegnap három kerületben volt választás: Baján, Gyomán és Orosházán. Mind a három kerületben a függetlenségi párt győzött. *Rajk Aladár* függetlenségét egyhangulag választották meg. Gyomán *Zsilinszky Endre* szabadelvű pártival és *Várkonyi István* szocialistával szemben *Tábori Károly* függetlenségi győzött; Orosházán pedig *Veres József* függetlenségi kapott nagy többséget.

Ma hat kerületben lesz választás: Miskolc egyik kerületében *Soltész Nagy Kálmán* szabadelvű párti és *Leitner Adolf* demokrata az ellenjelöltek, másik kerületben pedig *Tisza István* gróf és *Bizony Akos* függetlenségi. Szeben megye négy kerületében négy egyhangú választás lesz, mind a négy szabadelvűpárti: *Keresztényszigeten* *Gresskovitz Vilmos*, *Nagydisznódon* *Trauschenfels Emil*, *Szászsebesen* *Hieronymi Ká-*

roly és Ujgyházán *Dörr Soma*. Február 2-ikára marad az utolsó rendes választás *Hajduböszörményben*, ahol *Benedek János* függetlenségét kiáltják ki.

— **A királyi emlékezete.** Tegnap délelőtt 9 órakor Budapesten a királyi vár Szent István-kápolnájában néhai *Rudolf trónörökös* halálának évfordulója alkalmából gyászmise volt, melyen résztvettek: *Apponyi Lajos* gróf magyarországi udvarnagy, *Szegedy-Maszácz Altbár* udvari titkár, a várkapitányság összes alkalmazottjai, továbbá *Zichy Erzsébet* grófnő udvarhölgy, *Schramm Antal* udvari titkár és *József Ágost* főherceg udvartartásának személyzete. *József Ágost* főherceg és *Augusztina* főhercegnő az évforduló alkalmából már reggel 6 órakor hallgattak gyászmisét.

— **Városi közgyűlés.** Ma délután 3 órakor tartja a város törvényhatósági bizottsága rendes közgyűlését, melynek tárgysorozatot már közöltük. Ehhez a tárgysorozathoz újabbán a polgármester még póttárgy-jegyzéket adott ki, mely szerint még a következő ügyek is napirendre kerülnek:

1. Az egészségügyi bizottságba lemondás folytán megüresedett egy tagsági helynek választás utján betöltése.

2. A kereskedelmi és iparkamara hatvan-utcai 23. számú házának kulturális célokra megszerzése tárgyában, a névszerinti szavazásnak második ízben megejtése.

3. A városi tanács bemutatja a magyar vasúti forgalmi részvénytársaság budapesti cégnek, mint a debrecen-nagykállói helyi érdekű vasut előmunkálatai engedélyesnek ajánlatát a *debrecen pallag-sámsoni vasut* sürgős megépítésének biztosítása tárgyában és a debrecen-nagykállói h. é. vasut előmunkálatai engedélye átruházásának tudomásul vétele iránt.

— **Vadászat Geszten.** *Tisza István* gróf miniszterelnök három nap óta otthon van Geszten, ahol vasárnap nagy vadászat volt, melyre *Tisza István* már korábban meghívta barátait és a szomszédos földbirtokosokat. A vadászat pompásan sikerült és tegnap, mint nekünk írják, a nagy és fényes társaság folytatta a vadászatot. *Tisza István* gróf ma elutazik Gesztről és visszatér Budapestre.

— **Csokonai színház megismétlése.** *Oláh Gábornak* a Csokonai halála évfordulóján előadott deák szindarabja már az első előadás alkalmával is olyan közvetlen hatást ért el, hogy a derék tógátus diákok megismétlik február 4-én. szombaton d. u. 5 órakor a kollégium énektermében (II. emelet, jobb oldal.) Megismétlik azért, mert mind szélesebb körben hangzik fel a kívánság: hogy ezt az érdekes, eredeti vállalkozást Debrecen minden tanintézetének, tanárságának, sőt egész művelt közönségének meg kell ismernie, ha Csokonai emlékét igazán szívükön viselik. A díszleteket, ruhákat újra *Makó Lajos*, színházunk derék igazgatója engedi át az ifjaknak, a nemes cél iránt való kegyeletről ingyen. Mivel az érdeklődés igen nagy, erre az előadás csak 80 darab 1 koronás ülőhely-jegyet bocsát ki a rendezőség, még pedig előjegyzés után. Előjegyzéseket elfogad a szénior is (Kollégium, I. emelet, balra.) Lesznek azonkívül állóhelyi 40 filléres jegyek is a tanulók számára. Az egész jövedelmet a Csokonai korabeli zöld tógák elkészítésére fordítja a rendezőség, hogy a májusi országos ünnepély alkalmával korhű jelmezben jelenhessenek meg a dobogón a csittvári társaság tagjai.

— **Felgyógyult polgármesteri titkár.** *Dr. Vargha Elemér* polgármesteri titkár két heti betegségéből felépült és tegnap elfoglalta hivatalát.

— **Közigazgatási bizottság.** A február hóban megtartandó közigazgatási gyűléseket a városnál febr. 5-én, a megyénél pedig február 13-ára tűzték ki.

— **A Svetits-intézet házi estje.** A Svetits-intézet önképző és segítő köre február 1-én és 2-án délután 3 órakor saját pénztára javára az intézet nagytermében házi hangversenyt rendez, melynek rendkívül gazdag a műsora. Csokonai nyitányval kezdődik az est, majd szavaltat következik élőképpel, azután a magyar tánc bemutatása szintén élőképpel. *Kolumbusz daljáték*, legyező tánc és végül a 12 éves *Jézus* a templomban, élőkép van még a műsoron, melyet az intézet énekkarának imája zár be.

— **A városi nyugdíjellenőrző bizottság** tegnap délután bizottsági tag választó ülést tartott. A gyűlésen a bizottságban megüresedett állások. *Bészler Károly* tanácsnokot, *Végh Gyula* főkapitányt és *Takács Bálintot* választották meg.

— **Mátyás-émlék Liptóban.** *Mátyás király*, az igazságos, a többek között a liptói hercegi címet is viselte. A nagy király igen szeretett a liptói hegyek között vadászni s vadászkalandjairól ma is tömérdek rege maradt a nép között. Liptó-Ujvár közelében a havasok közt most *Mátyás király* emlékeztére tornyot építenek, melynek ünnepies fölavatása ez év folyamán történik meg.

— **Igazgatói lemondás.** *Orosz István* ref. tanító képezdei igazgató, közbejött dolgok miatt, melyek hosszú évek során helyesnek bizonyult elveivel ellenkeztek, lemondott. A miniszteri helybehagyás már megérkezett az ev. ref. püspökhöz ki azt pár nap múlva kézbesíteni fogja *Orosz Istvánnak*.

— **Egy polgárcsalád gyásza.** *Sulyos* veszteség érte *Böszörményi Pál* derék debreceni polgárt: a felesége Budapesten elhunyt. A halottat a fővárosból Debrecenbe szállítják és itt holnap helyezik a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra. A család a következő gyászjelentést adta ki:

Legmélyebb fájdalommal tudatjuk felejthetetlen jó nőm, egyetlen testvér, sógornő s jó rokon néhai polgár *Böszörményi Pálné* szül. *Liptay Eszter* meghalt 1905 január 29-én reggel 8 órakor életének 47-ik évében hosszas szenvedés után. Felejthetetlen halottunk földi részei folyó hó 30-án délután 3 órakor fognak (X. *Martinovics* tér 9. sz.) saját házában tartandó rövid ima után a *Kőbányai felső-vaspályához* szállítani s onnan Debrecenbe szállítva február 1-én délután 2 órakor a ref. egyház szer-tartása szerint (Rákóczi-u. 11. sz.) háznoktól a nagytemplomban tartandó gyász szertartás után, a Kossuth-utcai temetőben levő családi sírboltban örök nyugalomra helyezettetni. Mely végtisztességtételre rokonainkat ösmerőseinket és a n. é. közönséget somorodott szívvel meghívjuk. *Budapest-Kőbánya* 1905. január 29-án. Béke hamvainak, áldás-émlékeztére! Polgár *Böszörményi Pál* férje. Polgár *Gyarmathy Istvánné* szül. *Liptay Mária* mint testvére. Polgár *Böszörményi István* mint ipa. Polgár *Gyarmathy István* mint sógor és gyermekei, özv. *Liptay Gáborné*, özv. *Varga Imréné* mint sógornők és gyermekei. A temetést *Gebauer* debreceni érekeporsógyárának budapesti temetkezési vállalata rendezi.

— **Halálozások.** *Molnár Ferenc* ev. ref. 13 napos, özv. *Hidvéger Mihályné* sz. *Grósz Borbála* izr. 72 éves, *Sárádi Berta* r. kath. 21 éves, *Varga Gáborné* szül. *Sarkady Klára* ev. ref. 37 éves, *Ivánics Istvánné*, született *Fekete Jolán* r. kath. 32 éves, *Bálint Imre* ev. ref. 4 éves, *Nagy Mihály* ev. ref. 1 hónapos, *Nagy Andrásné* szül. *Kovács Zsu-*

zsánna ev. ref. 30 éves, Kiss Péterné szül. Kiss Julianna 20 éves, Kovács István ev. ref. 81 éves, Kardos István ev. ref. 20 éves.

— Japáni iskolák. Most, hogy Oroszországban a népszellem ébredezni kezd, többek közt panaszok merülnek föl a hatalom, az orthodoxia azon nyomása ellen is, melyet a tudományok terjeszkedése és fejlődése ellen intéz. És példaképnek oda állítják a japáni iskolarendszert, a tanszabadságot, a tankelethezért és a japáni nép szellemi fejlettségét, amelyekkel szemben az orosz nép elbutításán maga a hatalom dolgozik, tudván azt, hogy a népek műveltsége kulcs az általános szabadsághoz. Japánban van két egyetem: Tokióban és Kiotóban, amelyekhez még egy harmadikat szándékoznak építeni. A tanszékek nagyrészt japáni tudósokkal vannak betöltve, kivéve az orvosi tanszékeket, melyeken német tanárok működnek s az előadásokat is német nyelven tartják. A tokiói egyetem 14 külföldi tanára közül 9 német. Az egyetemek ek mintegy előiskoláit képezi az ország különböző részein lévő nyolc magasabb gimnázium, melyekben már orvosi, jogi, bölcsészeti és nemzetgazdasági tanszokok is vannak. Az orvosi és a jogi szakon a német nyelv kötelező, azokban a szakiskolákban pedig, amelyek a mi középiskoláinknak felelnek meg, az angol nyelv a kötelező. Japánban összesen 25.000 népiskola van, amelyekhez több szakiskola sorakozik. Nagy szerepet játszik Japánban a német tudományos egyesület, melynek neve: Doitsugakko Kiokeigakko.

— Meglopott tanító. Tegnap délelőtt feljelentést tett a rendőrség Pápai János tanító ismeretlen tettes ellen, aki lakása íróasztalának fiókjából e hó 29-én 72 korona 90 fillért ellopott. A tett elkövetésével takarítónőjének fiát gyanúsította, mint volt lakatos inast, miután az asztal zárja nem volt feltörve, hanem az rendes hozzavaló kulccsal nyitódott ki. A gyanu alapján a rendőrség azonnal elfogta a fiút, a ki eleinte tagadott mindent, később azonban bevallotta, hogy a lopást ő követte el, de a pénzt már nem találták nála. mert mint állítja, ezt részben elmulatta több társával, részben pedig anyjának adta, aki tudott a lopásról. A rendőrség a tolvaj fiút letartóztatta és anyja ellen megindította a vizsgálatot.

— Eltűnt és megkerült postaláda. Kaszanyitszky Endre cége e hónap 20-án feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy postaládája, melyben 200 korona értékű ezüst edény volt, a vasúti raktárból, vagy az onnan való beszállítás közben eltűnt. A rendőrségtől Dobos biztos kezdte meg a nyomozást, aki csakhamar kiderítette, hogy a láda a vasúti raktárnok hanyagsága következtében veszett el. Ugyanis a raktárnok a ládát a szállító levél nélkül kiadta Rosenberg-féle szállítási vállalat Szabó József nevű kocsissának. A kocsis a ládát bevitte és az érdekelt üzlet raktárnoka azt a raktárban levő többi üres ládák közé dobta, hol a nyomozás során meg is találták.

— Durva férj. Cseresznyés Ferencé kefégyári munkásnő tegnap délután panaszt emelt a rendőrségen férje Cseresznyés István ellen, akitől már öt hónapja elváltán él. A durva férj mióta az asszony elhagyta, folyton üldözi őt s a hol találja bántalmazza. E hó 24-én is megleste feleségét, mikor az este 7 órakor az utcán hazafelé haladt és megtámadta, ütlegelte, összerugdosta úgy, hogy az utcán járónak kellett kiszabadítani kezei közül. A rendőrség utcai botrány elkövetéséért fogja felelősségre vonni a durva férjet.

— Ablakverő fuvaros. Vasárnap éjjel valahol jól teleszitta magát itallal Szilágyi Sándor Eötvös utca 88 szám alatt lakó fuvaros. Berugott állapotban hazafelé tartott, de utja közben beért még Suba István Faragó utcai vendéglőjébe hol inni akart. A koresmáros azonban látva azt, hogy erősen be van kapacitálva nem volt hajlandó neki adni semmit, mire a vendéglő ablakait.

beverte. A rendőrség a vendéglős panaszára az eljárást megindította a duhaj fuvaros ellen.

— Elsikkasztott pénz. A napokban Erdélyi Istvánné Sámsoni-ut 8. sz. alatti lakos megbizta Orosz Istvánné ismerősét, valamely részletfizetési törlesztés lebonyolításával, mely célra 18 koronát adott át neki. A hűtlen megbízott azonban megtartotta magának a pénzt. A károsult Erdélyiné sikasztás címén panaszt emelt ellene a rendőrségen.

x Gyenge tüdőbajra hajlandó görvénnykóros, verszegény gyermekeknek legjobban ajánlható a Mihalovics-féle izetlen csukamájolaj, melyet miután sem kelletlen sem kellemetlen szaga sem kellemetlen íz nincsen, szívesen vesznek be a gyermekek. Kapható: Mihalovics J. gyógyszerárán.

x LETZTER JOZSEF fényképészeti festészet és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kiakasztóban

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

A szellem birodalma.

OU, ahol az utak eltérnek, az első keresztutnál, az Irgalom angyala találkozott egy emberrel.

Az irgalom angyala így szólt hozzá:

— Ember, épp most jöttél a nagy világból. Mit láttál ott?

Az ember pedig így szólt az angyalhoz:

— Láttam a világ minden városát és a benne lakó népeket. Láttam gondtól dult és örömtől ragyogó arcokat. Láttam duzzadó erejükben összezuzott fiatal és rabszolgáktól hordozott, hasznavehetetlen öreg embereket. Láttam a kegyetlenségében ellenállhatatlan és fenségében magasztos nagy tengert, amint biztosan viszi a hátán az ember kivájt hajóit, hogy aztán darabokra törje. Láttam fenséges napleáldozást és dühöngő orkánokat. Láttam hervadó szépséget és magát a piacon mutogató hiúságot, mely végre a föld rejtett zugaiban húzta meg magát.

Es az irgalom angyala így szólt az emberhez:

— Ó ember, láttál. És mit hallottál?

Es az ember így felelt az angyalnak:

— Hallottam a csecsemő sívító sikítását, mikor megszületett és a kor tompa zörgését, amint tovább haladt. Hallottam a szüzek ártatlan kacagását és a kegyetlenség durva hahotáját. Hallottam a mennyei zene dallamait, melyek lelkeket földöntúli gyönyörbe ringattak és a gyárak és gőzgép összhangtalan zsvajját, mely az emberiség szolgátságáról beszélt. Hallottam a gyermek imádságát és a vén ember káromkodását, az ifjúság gondatlan fütyörészését és az özvegyen maradt anya sóhajait.

Es az Irgalom angyala megszólalt:

Ó ember, hallottál. Mit éreztél?

Es az ember így felelt:

— Éreztem az élet minden gyönyörét és kinjárt. Éreztem a szerelmi mámor első csókját és a szerelmes bucsujának marcangoló fájdalmát. Éreztem az apaság isteni gyönyörét és a néma sir keservét. Éreztem a szerető kéz simogatását és a tör éles döfését. Éreztem a szegénységet és gazdagságot, a kétéltetés tompa reménytelenségét és a győzelem ujjongását. Éreztem erőt és egészséget, nagyragyást és közönyt — mindent éreztem.

Ekkor az Irgalom angyala így szólt az emberhez:

— Ó, ember igazán éltél és életed pobarát fenéig kiürítetted. De szeretnék még jobban tisztába jönni veled. Hol utaztál és minő helyeket láttál?

Es az ember így válaszolt:

— Nem utaztam sehhol. Mindig egy helyen éltem és ott is halok meg.

Erre az angyal így szólt:

— Ugyan hol hallhattad ezt a sok mindenfélét, amiről nekem beszéltél?

Es az ember mondta:

— Azon a helyen, ahol éltem és meghalok

Az angyal pedig folytatta:

— Ó, ember, voltál apa, huroctól és vezérettel hazáért, szerettél szép asszonyt, voltak barátaid, akik elhagytak — és mindez megesett rajtad?

— Nem — felelé az ember.

— Hát akkor hogy történt, hogy ennyit láttál, hallottál és éreztél!

Es ez ember ezt válaszolta:

— Ó, irgalom angyala, én — költő vagyok.

SZÍNHÁZ.

Műsor.

Jan. 31. kedd: János vitéz, daljáték.

Febr. 1. szerda: Miniszterválság

daljáték.

Febr. 2. csütörtök: Tévedések játéka,

vígjáték.

Febr. 3. péntek: Boldogság, vígjáték.

Febr. 4. szombat: János vitéz, dal-

játék.

Febr. 5. vasárnap: d. u. A drótos tót,

daljáték, este: Elnémult harangok,

színmű.

Febr. 6. hétfő: Szlavijanszka orosz

daltársulata.

* **Csiky László ünneplése.** Csendesen folynak az előkészületek Csiky Lászlónak, a kiváló, érdemes színésznek ünneplésére. Az ünnep február 12-én lesz a színházban, a mikor Schiller örökbeesü Wallenstein halála kerül színre. Diesérjük ezért a választásért a kitűnő színészt; látszik, hogy még az emlékeztető ünneplés perceiben is legfő gondja a művészi törekvés Komoly, nemes értékű működését egy költői remekmű bemutatásával óhajtja betetőzni. Derék dolgoz. Reméljük a debreceni művelt közönség teljes elismeréssel, igaz szeretettel fogja méltányolni Csiky László érdemeit és egyéniségének kiválóságát.

TÁVIRATOK.

Az orosz forrongás.

Varsó, jan. 30. A forradalom egyre terjed. Ma újabb véres harc volt, 160 halott és 300 sebesült van.

Berlin, jan. 30. Itt az a hír terjedt el, hogy az orosz hatalam Gorkij Maximot, a világhírű nagy író, a legnagyobb alkotó szellemek egyikét ma főbe lövette. Ez a gyalázatos gaztett nagy felháborodást és izgalmat keltett.

Pétervár, jan. 30. Hivatalosan jelentik, hogy a város teljesen esőndes. Nem igaz, hogy a forrongás tart. A zavargásokat teljesen elfojtották.

Nyomdászok munkaszünetése.

Pozsony, jan. 30. Az összes nyomdászok megszüntették a munkát. Egyetlen lap se jelent

Budapesti gabonafőzsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, január 30.

Buzakinálát mérsékelt, vételkedv jó. Szilárdau tartott árak mellett 20 ezer méter-mázsa kerülforgalomb a közben 5 fill. drágább áron. Egyéb gabonanevek bágyadtak. — Idő: szeles.

Buza áprilisra	19.70—72.
„ októberre	17.28—30.
Rozs áprilisra	15.28—40.
„ októberre	13.80—88.
Zab áprilisra	14.06—08.
„ októberre	12.20—22.
Tengeri májusra	14.84—86.
Repece májusra	22.40—60.

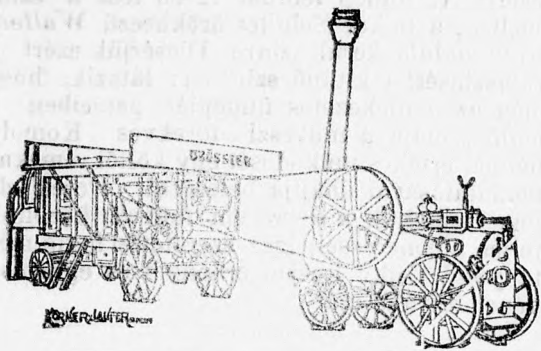
Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombasar

Menyasszonyi kelengye
Vászon — szőnyeg,
Férfi- és női-fehérmű,
Női divatárak.
Határozott árak.

Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár
 Budapest VI. Váci körút 59.

Magánjárokát, gőzmozdonyokat,
 gőzcsepplőket, gőzekekészleteket, jár-
 gányos és kézi cséplőket, vetőgépeket,
 benzín- és nyersolajmotorokat, malom-
 berendezéseket és mindenféle egyéb
 gazdasági gépeket szállít szolid kivitel-
 ben, kedvező fizetési feltételek mellett.
 Arajánlattal és költségvetéssel kívá-
 natra díjmentesen szolgálók **Képviselők**
 kerestetnek.

Első kézből a gyárban vásárol Ön olcsón legjobban:
 Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyárban.

STOWASSER J.

királyi udvari hangszergyáros, hadsereg-szállító, a Rákóczi javított
 tárogató és hangfokozó gerenda feltalálója.

BUDAPEST, II., LANCHID-U. 5. SZ.

Ajánlja saját gyárában készült, általánosan elismert különleges (cia-
 litás) fa-, réz-, fuvó és vonós hangszereit, cimbalmodokat, stb.

Legnagyobb raktár és gyár.

Hegedűk. 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, forinttól feljebb
 a legjobb felszereléssel.

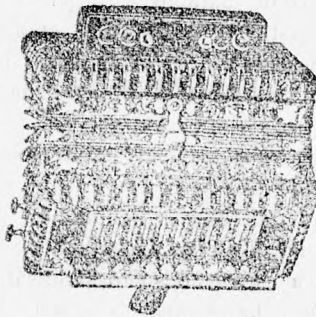
Hangfokozó gerenda mely által bármely hegedű
 vagy gordonka sokkal jobb, erősebb és lágyab han-
 got nyer (biztos siker); hegedűbe javítás 4—frt.

TÁROGATÓ.

rózsafából, uj ezüst billentyűvel és iskolával, 30.—frttól
 feljebb **Harmonikumok** világhíru legjobb gyártmány
 65.—frttól feljebb

Zenekarok teljes felszerelése, előnyös feltételek mellett
 jutányos árban, elismert jó minőség. a hadsereg és a leg-
 több katonai zenekaroknak szállítója vagyok.

Harmonikák, legjobb, erős elpusztíthatatlan hangokkal,
 2 50- 3.—, 4.—, 5.—forinttól feljebb. különleges acél hangu
 hangversen yharmonikák, saját minták.

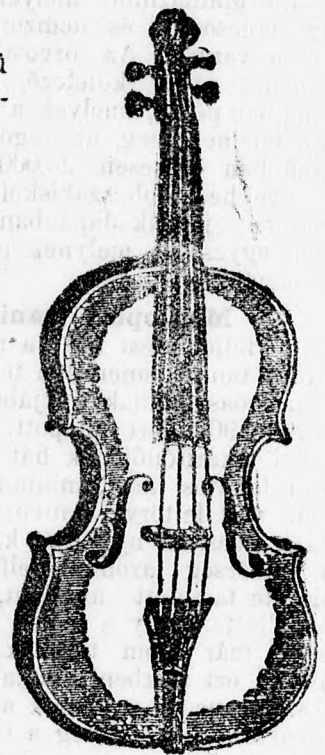

Javítások az összes hangszere-
 ken különleges szakszerű pontos-
 sággal, jutányos árban eszközöl-
 tetnek,

Kezesség minden egyes hangszernél.

**Kivitel nagyban és kicsiny-
 ben**

Arjegyék minden hangszerről kivá-
 natra ingyen és bérletve
 küldetik.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitotta a második
 évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatban való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet úgy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igéylő közönség intézetünkbe helyezett,
 leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a
 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve
 alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetűre hetenként öt éven át 50fillér (25 kr.) fizelendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint
 már edig megállapítható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetéteik arányában lesz felosztandó.

A szövetkezet tagjai olesó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig
 elegendő befizetésük 1. része erejéig, megfelelő kezesek jóállása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapir zálogra, vég-
 elzálogra.

A kölcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizelhetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb
 első ujtásokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tag hitelre már most igényt tarthat.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségében (Piac-u. 26, sz. Istózsde épületében) bármely nap
 délelőtt úgy mint délután eszközölhetők.

Debrecen, 1905. január hó.

Dr. Révy Nándor
 jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő,
 elnök.

M. Á. Vasutak menetrendje

1904. október hó 1-től.

Debrecenből indul:		
Budapest felé (vegyesvonat) —	d. e.	3 30
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4 16
Budapest felé (gyorsvonat) —	regg.	8 57
Budapest—Nagyvárad felé —	d. u.	12 07
Budapest—Nagyvárad felé —	este	10 31
P.-Ladány—Nagyv. mind. kedd	d. e.	11 12
Csak P.-Ladányig — — —	este	8 10
Csak P.-Ladányig motor menet	regg.	5 08
Szatmár—M.-Sziget felé — —	d. u.	3 56
Csak Szatmárig (gyorsvonat) —	d. u.	6 51
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	7 56
Szatmár—M.-Sziget felé — —	éjjel	2 50
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	13 27
Csak Szatmárig — — —	regge-	5 10
Miskolc—Kassa felé — — —	regge-	8 13
Miskolc—Kassa felé — — —	este	6 56
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f.	d. u.	4 11
Csak Nyiregyházaig — — —	d. u.	12 19
m. á. vasutól reggel		5 35
vásártérről — reggel		5 44
m. á. vasutól reggel		8 09
vásártérről — reggel		8 16
H.-Böszörmény m. á. vasutól	d. e.	11 07
vásártérről — d. e.		11 16
E.-Sz.-Mihály m. á. vasutól	d. u.	4 25
felé vásártérről — d. u.		4 38
m. á. vasutól d. u.		12 11
vásártérről — d. u.		12 12
m. á. vasutól este		6 46
vásártérről — este		6 6
F.-Abony felé m. á. vasutól —	reggel	4 35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4 36
O.-Köcs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4 56
O.-Köcs—Polgár felé vásártérről	d. u.	4 06
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9 23
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4 31
Budapestre érkezik:		
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1 6
A déli 12 ó. 07 p.-kor ind. sz. v.	este	6 50
Az este 10 ó. 31 p.-kor ind. sz. v.	reggel	5 40
A d. u. 4 ó. 16 p.-kor ind. gy. v.	este	9 45
Bpestől Debrecenbe indul:		
A d. u. 12 ó. 06 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7 7
A d. u. 3 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9 25
Az este 6 ó. 41 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2 1
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7 1
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.		05
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9 15
Debrecenbe érkezik:		
Budapest felől (személyvonat)	d. u.	2 29
Budapest—Nagyvárad felől gy. v.	este	2 41
Budapest—N.-várad felől —	éjjel	6 24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	2 15
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	5 40
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8 46
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. e.	4 37
Csak M.-Szigetről (gyorsvonat)	d. u.	11 55
Csak M.-Szigetről — — —	este	3 31
Szatmár felől — — —	este	10 40
Csak Szatmáról — — —	reggel	6 30
Kassa—Miskolc felől — — —	d. u.	8 31
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	este	11 50
Csak Nyiregyházaól — — —	d. u.	7 48
Kassa—Miskolc felől — — —	reggel	3 33
vásártérre — reggel		7 40
mávasúthoz d. e.		7 42
vásártérre — este		11 06
vásártérre — este		11 12
B.-Sz.-Mihály vásártérre — este		6 51
H.-Böszörmény vásártérre — este		6 57
felől vásártérre — d. u.		9 46
mávasúthoz d. u.		8 52
vásártérre — d. u.		1 28
mávasúthoz d. u.		3 34
F.-Abony felől vásártérre —	d. u.	3 35
F.-Abony felől mávasúthoz —	d. u.	5 45
O.-Köcs—Polgár felől vás. térre	reggel	5 44
O.-Köcs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	7 54
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7 15
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	7 13

A virágkedvelő közönség figyelmébe.

Van szerencsén a. n. é. virágkedvelő közönség beeres tudomására hozni hogy virág üzletemben egy új virágkötőt szerződtettem, ki bel és külföldi nagyvárosok elsőrangú virág termében volt alkalmazva. Legmodernebb koszorukat, virágcsokrokat oly művészettel és gyorsan állít elő, hogy virág termében bármilyen nagy és finom megrendelést felvállalhatok. Főtörekvésen odairányul, hogy nem kimélve semmi áldozatot, üzletemet a legelső fővárosi virágüzletek színvonalára emeljen és nagyrabecsült vevőimnek alkalmat nyujtsak arra, hogy finoman készült esokrokat kaphasson.

Paczelt János.

műkertész.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesítünk és a csomagolására kiváló gond fordítatik, legszolidabb és legolcsóbb árak mellett.

Cognac

CZUBA-DUROZIER & Cie.

FRANCZIA COGNACGYAR, PROMONTOR.

Mindenütt kapható.

A legjobb arcz-**SERAIL-ARCZKENŐCS,**
szépitő szer a
mely az arczot tisztítja, fehériti és hárszony puhává teszi.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Egy tégely ára
1 kor. 40 fillér

Egy kis tégely
ára 70 fillér

Serail-szappan.
Epe-szappan.

Kitűnő toiltett szappanok a kenőcs használatához

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három színben, fehér, róza és orém 1 doboz ára 1 korona.

Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnik V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerész uraknál, valamint Josa és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: ROZSNYAI MÁTYÁS gyógyszerárta

Áraon, szabadságtér, valamint minden más gyógyszerárta.

Kiadó uri lakások

ügyvéd vagy orvosnak
különösen alkalmasak, —
Egy utcai 6 szobás, egy
kertre néző 4 szobás
szőlős kerttel együtt el-
költözés miatt
májusra kiadó.
Kossuth u. 45 sz.

Mittelbach-féle
likőr-kompozíció

finom likőrök házilagi készítéséhez Altvate
Anisette, Benediktiner, Cacao Chartreuse,
Curacao, Kémény, Császárkörte, Marasquin
Rittmeister, Vanília, Allach, Rostopsin ugy-
mint rum, cegeae szilverium — minden
üvegliz egy pontos recept van. Eg-
kompozíció 1 liter elkészítéséhez 80 fill-
érbe kerül, a szétküldés 80 fillér be-
küldése után kimentve történik. Egyedül
beszerzési forrása a valódi kompozíciók-
nak.

Mittelbach S. gyógyszerész, Zágráb 9.

Kiadó lakás

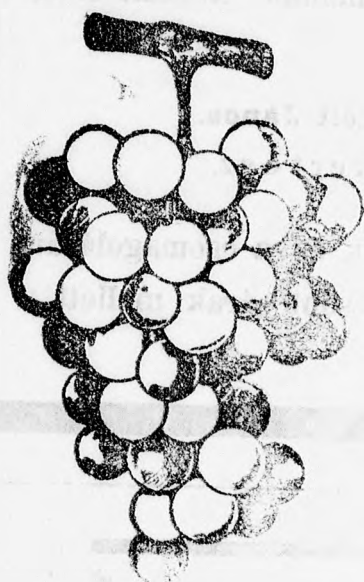
mester utca elején

Bundi utca 4 sz. alatt
egy egészen ujonan
épült magas földszintes
utcai lakás mely áll
felül 4 szoba egy elő-
szoba alól 2 nagy vilá-
gos pince szoba, egy
sötét pincéből.

Kiadó május 1-től.
Ertekezhetni ugyanott.

Millentum telep Nagyósz.

Legelősbőbáraki

Legelősbőbáraki

Szép és tartós szőlője

csak azoknak lesz, a ki ingyen kéri Magyarorszá-
g legnagyob b szőlőiskolájának árjegyzékét, is
mely szőlőiskola állami segéllyel és állama-
felügyelet mellett létesült.

A Debreceni

Hitelbank Részvénytársaság

f. é. február 1-én

megkezdí működését.

**Kölcsönöket nyújt váltóra, köte-
levényekre, értékpapírok árúkra.**

**Övadékkölcsönöket ad bérloknek
és vállalkozóknek.**

**Jelzálog- és törlesztéses amortizá-
ciós kölcsönöket engedélyez földbirtó-
kokra és házakra.**

a legkedvezőbb feltételek mellett.

**Elfogad betéteket betéti könyves-
kére és folyózámlára a legmagasabb
napi kamatláb mellett kamatozta-
tás véget vesz és elad mindennemű
értékpapírt és ércpénzt, valamint**

**Elfogad megbízásokat ilyenek vé-
telére vagy eladásására és minden a
bankszakmába vágó ügyeket kötésére**
**Üzleti helyiség Széchenyi utca
1 sz. I em.**

Az igazgatóság.

Ritka alkalom

az életben csak egyszer fordul elő
500 darab tárgy 1 fr. 95 kr.

Egy gyönyörű aranyos jól járó
óra 3 évi jótállással hozzá lánc,
1 moderu férfi selyem kravát, 3
db. zsebkendő, 1 férfi gyűrű finom
kövel, 1 finom bőrtárca, egy zseb-
bevaló toilett tőkör, 1 kép album,
egy pár bouton, 20 fontos levele-
zési tárgy és még vagy 400 kü-
lömbökö tárgy, a házban nem
nélkülözhetők a fenti óra ára
magában megér ennyit, az összes
ára fr. 1. 95 kr. utánvétellel vagy a
pénzbeküldése mellett.

**H. Wachtel. Krakau.
(Galicia.)**

Belépési felhívás.

a Korona Takarékszövetkezet 1905 január hó 1-én kezdődő V. évtársulatába.

A Korona Takarékszövetkezet üzleti tevékenysége a kötelező heti betétekre s az így befolyt összegeknek tagjainál
olesó kamatláb mellett elhelyezendő kölcsönökre terjed ki.

Egy törzsbetét 1 korona melyre 200—250 korona kölcsön kapható.

Az évtársulatok 5 évre alakítatnak, melyeknek leteltével a befizetett összeg a haszoneredménnyel együtt, mely az eddigiek
szerint 6 százalékos a tagok betétei arányában felosztatik.

Kölcsöneinket a kölcsön tartalmára, egyszer s mindenkorra aláírandó bélyegmentes kötelezvényekre adjuk **Kölcsöneink** tehát
a váltó kölcsönknél sokkal előnyösebbek, mert az adós bélyegkölséget takarít meg és nem kell kezeseit 3 vagy 4 havonként megújuló
aláírásokkal terhelni.

Kölcsönök adatainak:

1. A befizetett összeg kilenc-tizedrészéig

2. Egy vagy több elfogadható készfizetőkezes jótálkása mellett még azon esetben is, ha azok nem szövetkezeti tagok.

3. Jelzálog kölcsönök ingatlanokra leendő bekebelezés mellett.

4. Biztosítékul elfogadható értékekre.

1905. január hó 1-től kezdve kölcsönöket utólagos kamat elszámolását is folyósítunk. E kölcsön előnyei: **Kamat levonás**
nélkül folyósítatnak, a kölcsön tartalma alatt kamat nem fizetetik, hanem az magában a heti betétben számmoltatik el.

Ily kölcsönnél minden betét után 200 korona kapható, melyben a kamat s a törlesztési összeg is bentfoglaltatik sőt a leszámolás
alkalmával még körülbelül 15—16 K. felesleg is maradhat mely összeg a tagoknak kifizetetik.

A kölcsönkérelmek leggyorsabban elintéztetnek.

A szövetkezetnek 3000 tagja van, kik 11,000 betétel 113,0000 koronát gyűjtötek össze.

Kihelyezett kölcsöneink összege 1.6000.000 koronára rug.

Uj betéti könyveské a szövetkezet hivatalos helyiségében Piac u. 6 sz. (Dr. Kola féle ház) válthatók, a hol is mindenne-
mű felvilágosítások készséggel megadatnak.

Az igazgatóság nevében;

Dr. Kenézy Gyula elnök

ifj. Schwarz Vilmos ügyvezető-igazgató,